

Izhaja vsak četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge štejele izven Avstrije 5 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in na znanila s pr e j e m a upravnishvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijeve tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Čuj! — Premišljuj! Govori! — Stori!

Najprej te moramo vprašati, predragi volivec, ali si bil priden.

Zadnjikrat ti je bilo rečeno, da moraš agitirati za „Slov. Ljudsko Stranko“ in širiti „Primorski List“. Ali si storil to? Ali izpolnjuješ to svojo dolžnost? To moraš storiti, tega ne smeš odlašati! Kako drugo opravilo lahko odložiš za čez en mesec, ali za volitve agitirati in širiti „Primorski List“, moraš — zdaj. Ne pozabi tega!

Tudi ti je bilo zadnjikrat rečeno, da se moraš najprej sam poučiti o volitvah in o volivnem boju.

Tri stranke,

Ti, predragi volivec, veš, da imamo zdaj na Goriškem tri volivne stranke: Slov. Ljudsko Stranko, liberalno in agrarno. O socialistih ne govorimo posebej, ker iste lahko vržeš skupaj v en koš z liberalci. Po načelih so si enako protiverski in brezverski.

„Slov. Ljudski Stranki“ je nasprotna — liberalna stranka. Ta stranka ti je znana, in ti tudi veš, kakšne namene ima. Pošten kristjan ne more in ne sme nikoli iti z liberalno stranko. Ne sme te premetiti tudi njena hinavščina. Ker to vidi, da liberalci in hinavec je isto. Zljaj za volitve se bodo delali liberalci dobre kristjane, a ti ne glej na to, kakšne se hlinijo zdaj, ampak kakšni so sploh zmiraj. Liberalci nobene vere, ker on sam nima nobene. Ne verjemi mu, tudi če se ti pridruža. Ker za dušo mu je toliko, kakor za knofe na srajci. Pomni to!

Potem pride druga vrsta hinavcev, to so agrarci. Delali so se dobre kristjane in prijatelje kmeta, a vse to je bila hi-

navščina in laž. Ravno zdaj za pust jim je padla maska z obraza in pokazalo se je njih — liberalno lca. Dr. Franko, poglavar teh agrarcev in „prijatelj“ kmetov, je na shodu pri Rebkurkel, da kmetje, naši somišljeniki, so nerazsodna masa, ki ne znajo ne brati ne pisati. To se pravi, da kmetje so neumni, da ne znajo nobene stvari razsoditi, da so nevedni in zabiti! Kaj ne, da je ta mož lep prijatelj kmetov! Za ga fotografiraj! Njegova liberalna duša je govorila iz njega in ga izdala.

Drugi veliki agrarec in „prijatelj“ kmetov, Mermolja vertobjenski, pa je po shodu pri Rebku kar jven povedal, da agrarci, so bolj liberalci. Torej vidiš, predragi volivec, da je res, kar trdimo mi: liberalci in „agrarec“ sta hinavca. Dolgo so slepili ljudi in posebno kmete, zdaj pred volitvami pa so se izdali.

Skrbi za to!

Kaj mišliš ti, predragi volivec, koliko zabitih, nerazsodnih kmetov bo volilo agrarne posance? Jih bomo šteli nazadnje. A ne mi, oni jih bodo šteli, ker nerazsoden je le tisti, ki bo volil agrarne kandidate za poslance. Ti, predragi volivec, in vsi tvoji somišljeniki boste pa pokazali, da znate razsoditi med hinavci in pravimi prijatelji kmeta, in da nočete za poslance nobenega hinavca, naj bo pa že liberalci ali agrarci. Skrbi za to!

S tem pa nikakor nočemo reči, da moraš ti zdaj za to zaničevati agrarce. Ne, še hvaležen jim bodi za to, da so se razkrili, zato, ker se jih zdaj lažje — varaješ!

V vojski red!

Zdaj pa, predragi volivec, preidimo k volitvam, k volivnemu boju. Ti veš, da v vsaki vojski mora vladati disciplina ali red. Kjer ni v vojski reda, kjer posamezni vojni oddelki ravnaajo vsak po svoji

glavi, kjer ne udarjajo skupno na sovražnika, tam je bitka izgubljena. Enako je tudi pri volitvah. Vsi morajo skupno in složno nastopiti po enem redu, skupno nastopiti proti nasprotnikom, in nasprotniki morajo pasti. Torej brez discipline, brez reda tudi pri volitvah ni zmage! Pomni to in strogo se drži reda svoji stranki!

Vodstvo „Slov. Ljudske Stranke“ se je posvetovalo s svojimi zaupniki možmi iz cele dežele, katere može naj bi postavilo za kandidate v deželni zbor. Može za katere se je zedinilo po predlogih „Kmečkih zvez“, bo tebi, predragi volivec, predložilo, da jih voliš za poslance. Da bi vsi može bili ene misli, ene glave, to je nemogoče. To, za kar je večina, se sprejme, in temu se morajo podvreči — vsi! To je nujno potrebno, če hoče stranka zmagati. Ko so enkrat po skupnem posvetovanju postavljeni kandidati za deželni zbor, potem morajo pasti vsi pomisleki, vsi ugovori, potem je treba samo, da gredo vsi na skupno delo za postavljene kandidate, da ti zmagajo pri volitvah. Torej zopet — disciplina, red in edinstvo pri volitvah!

Kedaj? — Kdo?

Kedaj pa bodo volitve v deželni zbor? Volitve za deželni zbor bodo najprej v sološni kuriji, in sicer dne 2. marca. Cela slovenska goriška dežela bo ta dan volila — tri poslance. Borski, kobariški, tolminski, kanalski okraj, goriška okolica, Brda, Vipavsko, Kras, vsi ti bodo skupaj volili tri poslance, in sicer bo vsak volil doma v svojem kraju.

Kdo bo volil v splošni kuriji? Dne 2. marca imajo pravico voliti vse osebe moškega spola, ki so svojepravne, ki so 24 let stare, ki so avstrijski državljani. Osebe, ki so izključene od volitve, so

„Ali me hočete imeti morda za norca?“ pretrgal je mladenič zopet generalno besedo. „Poznam te zanjke in bodite uverjeni, da se ne bom vjel vanje. Gospod, prosim vas, pustite mi vsaj zadnje ure preživeti v miru...“

In jetnik se je utrujen zgrudil na stol ter si zakril obraz z rokama.

General je opazoval z vidno rahločutnostjo to mlado, uničeno življenje in obšel ga je čut, da mora pritisniti nesrečneža na svoje prsi.

Hotel je to že storiti, a v tem trenutku se zgane jetnik in upre svoje oči z divjim, sovražnim pogledom na generala, ter zamrma s pritisanim gněvom:

„Kaj delate še tu?... Ali me hočete mučiti z vašo prisotnostjo celo noč?...“

„Poslušajte me vendar mirno Vladimir Bruskovskij...“

„Ha, ha... kaj ste tudi to že izvolili?... Dobro, recimo, da jaz nisem Pilijev, temveč Bruskovskij; kaj je na tem ležeče in kaj briga to vas? Idite vendar že!“

„Da... takoj. Ali imate mogoče še kako željo, katero bi vam lahko izpolnil?“

„Željo?“... nasmejal se je porogljivo jetnik.

„Imam celo dvojno željo in sicer prva je, da se mi umaknete z luči, da

naštete v 4. št. „Primorskega Lista“ dne 23. jan. 1908.

Kandidatje.

Katere poslance pa je postavila „Slov. Ljudska Stranka“ za splošno kurijo? To so ti-le trije može:

Dr. Anton Brecelj,
zdravnik v Gorici.

Dr. Franc Parletič,
odvetnik v Gorici.

Jožef Fon,
državni poslanec in sodni svetnik
v Gorici.

Predragi volivec, zapomni si imena teh treh mož! To so res može, vneti za blagor slov. ljudstva, katere z mirno vestjo in najboljšim prepričanjem priporoča „Slov. Ljudska Stranka“ za poslance.

Od ust do ust naj gredo imena teh treh mož, vsak naj jih pozna, vsak naj jih priporoča, vsak naj agitira zanje! To je naša trojica, draga narodna trolistna deteljica, ki je ljudstvu porok njegove boljše prihodnosti!

Predragi volivec, za danes naj to zadostuje. Zdaj ko si to prebral, pa pojdi in — stori tudi svojo dolžnost!

In katere je ta tvoja dolžnost?

Kjer vidiš, da nasprotniki agitirajo za liberalno ali agrarno stranko, tam agitiraj ti za „Slov. Ljudsko Stranko“ in dokazuj da liberalci so razdiralci in da agrarci so hinavci;

povsod priporočaj one tri zgoraj imenovane može za poslance „Slov. Ljudske Stranke“ in pri vsaki priliki agitiraj zanje;

lahko zaključim to pismo v roke naslovljencu.“

Ko je zspustil general jetnišnico, deževalo je še vedno neprenehoma, nad mestom pa je vladala že grobna tišina...

„Sinja, pišem Vam slednjič...“

Vedite, da umrjem mirno z zavestjo v srcu, da zmaga konečno naša sveta stvar. Kmalu... mogoče že v nekaj letih pride čas... V Vas živi vzvišen duh in vesel sem, da se mi je posrečilo vcepiti v Vaše srce naše ideje. Vi bodete delovali in podpirali Vas bodo moji in Vaši prijatelji. Pred smrtjo slušam glas svoje duše in priznavam Vam, da ste mi nad vse dragi. Ko ste igrali na glasovir, stal sem med duhtečimi cvetkami na balkonu in mislil le na Vas... Se li še spominjate izleta v gorovje, kjer smo opazovali krasen solnčni vzhod?... Le pogum! Tudi nam zasije kmalu solnce sreče, za katero umiram sedaj. Blagoslovi Vas Vsemogočni!“

„Usoda, o kateri sva prejšnja leta mnogokrat govorila, ljuba Marija, naložila mi je težko breme v zadnjih letih. Potrtil sem danes človeku smrtno obsodbo. Vsemogočnega volja pa je bila, da sem ob-

LISTEK.

Kri.

(Iz ruščine.)

(Konec.)

Nad pisalno mizo je visela slika umrle njegove soproge, hladne egoistinje, kateri so bili zelo malo mar duševni boji soproga, in ravno ona je največ zakrivila, da je okamenelo njegovo poprej mehko, čuteče srce.

Poleg te slike visela je druga... ona njegovega nesrečnega sina Mitije...

Ob osmih zvečer se je odpeljal general k posvetovanju s civilnim zastopnikom gubernije in ob desetih je zapovedal kočijažu, da ga pelje v kaznilnico. Tu je zahteval videti mladega revolucionarja in kmalu je dospel v spremstvu straže in predstojnika jetnišnice v ozko, temno celico.

Vrata so se škripaje odprla in general je vstopil k jetniku, ki je pisal ravno pismo pri svitu blede svetilke. „Kaj hočete tu?“ vprašal je mladenič v gladki ruščini, nekoliko tuje naglasnoje nekatere besede. „Ali niti v zadnji noči ne bodeš imel mira? Saj vendar že vem, da poplačam jutri z življenjem svoj čin; pripravite si torej vsak trud, kajti izdati ne bom nikogar.“

„Pustite naju sama“, izpregovori general.

Predstojnik jetnišnice in stražnik sta se umaknila v ozadje.

General je natančno opazoval obraz jetnika. Posebne podobnosti ni sicer našel med unukom in svojim sinom, a vendar ga je spominjala rumenkastobleda barva in pa nekaj pletez mladeničevega obraza na njegovega Mitije. Oba sta precej časa molčala, konečno je jetnik prvi izpregovoril.

„Kaj želite še od mene? Ali me hočete morda tolažiti?... To bi bilo nepotrebno. Pripravljen sem na smrt in edino to me žalosti, da sem zamogel storiti tako malo za našo sveto stvar. A kar ni bilo meni mogoče, store drugi.“

„Vaša mati...“ pričel je general. „Prosim, molčite gospod,“ prekinil je jetnik nevoljno generala, „in ne govorite mi o moji blagi materi. Poznam vaše namere... hočete me s tem omečiti in na ta način izvabiti iz mene kako pojasnilo o zaroti, a motite se zelo!“

Ponosno je stal mladenič pred generalom in jezno so se bliskale njegove oči.

„Poslušajte me vendar,“ prične zopet general.

„Saj nisem prišel k vam kot uradnik, temveč zgolj iz usroka, kateri bi bil za vas zelo važen...“

Voditelj agrarne stranke dr. Franko.

Ena izmed oseb, ki se javno zadajem časa prikazala na političnem polju, je goriški odvetnik in voditelj agrarne stranke dr. Franko. Danes si hočemo nekoliko ogledati tega človeka in premotriti način njegovega političnega delovanja. Prvikrat je ta mož nastopil javno v zadnjem državnozbornem volivnem boju na liberalnem shodu pri Sv. Luciji. Vsled liberalne kričavosti popolnoma omamljen, je došel do trdnega prepričanja, da dr. Gregorčič propade. Da bi si tudi on stekel nekaj zaslug pri političnem uboju dr. Gregorčiča, napadel ga je naravnost grdo na shodu pri Sv. Luciji, neoziraje se na to, da ga je malo časa popreje nazival najbolj zaslužnega moža.

Ta politični napad, katerega so liberalci skušali po svojem časopisu, kolikor mogoče izkoristiti, nad katerim pa so se vsi pošteni možje zgražali je zelo veliko pripomogel dičnemu voditelju S. L. S. do tako častne zmage.

Vkljub temu dr. Franko ni miroval. Postaviti se je dal za voditelja agrarne stranke in v tej lastnosti je začel oznanovaje mir in slovo — psovati tiste, ki so ga obogatili, in delovati z neresnico kakor smo bili to navajeni do sedaj pri kakem strastnem liberalnem agitatorju.

Nerazsodno maso je imenoval dr. Franko somišljenike S. L. S. To grdo psovko iz ust voditelja agrarne stranke si zapomnimo in nerazsodna masa mu bode dala odgovora, da si ga bode zapomnil. Dr. Franko je sedaj bogat mož; sedaj lahko psuje. Pred leti pa se je voditelj agrarne stranke klanjal in hlinil tej „nerazsodni masi“, ker je to bilo na korist njegovi pisarni. Povod, da pišemo tako, daje nam brezobraznost voditelja agrarne stranke.

Dr. Franko si je pri svojem političnem nastopanju privzel za družico — neresnico. Ravno ta okolnost pokaže dr. Frankota kot politika v taki luči, ki jo dr. Franko zasluži.

Kot voditelj takozvane gospodarske stranke in kot oznanjevalec miru in slove je na zadnjem shodu pri Rebku psoval in pripovedal neresnico, a niti z eno besedico se ni taknil gospodarskega načrta, ki ga ne pozna, ker se nikdar za nič drugega brigal ni nego za se in za svojo pisarno. Če pa voditelj ne pozna gospodarskega načrta stranke, kaj si naj potem mislimo o taki stranki. V nasprotju z resnico omenjal je dr. Franko, da so pristaši S. L. S. sgitirali, da pride v nebesa, kdor voli Fona, a v pekel, kdor voli Gabrijelčiča, da se je volivcem obljubilo odpisati davke dolgove in jim poslati njihove sinove od vojakov domov. In ravno s temi neresničnimi trditvami je dokazal ta voditelj sgrarcev, da niti on niti stranka nima pojma o ljudskih potrebah, ter da niti ne sanja ne o gospodarskem načrtu, ki ga imajo vse resne ljudske stranke v Avstriji.

Voditelj sgrarne stranke je govoril, a dokazov ni navedel; s tem je padel globlje kakor zadnji liberalni agitator. Tako je politično delovanje dr. Frankotovo. Grd političen napad, provanje in neresnične trditve — to označuje voditelja agrarne stranke dr. Frankota, vsled česar mu nobeden pameten in trezen mož ne more in mu tudi ne bo več zaupal.

Politični pregled.

Portugalski kralj umorjen. — V soboto se je izvršil v Lizboni, v glavnem mestu Portugalske, grozen zločin. Umrjena sta bila portugalski kralj Karol in njegov sin, prestolonaslednik Ludovik Filip. Ranjen je bil tudi drugi sin rajnega kralja infant Manuel.

Na Portugalskem se je pojavljalo že delj časa revolucionarno gibanje. Posebno je bilo prebivalstvo nezadovoljno s kraljem, ker imajo vir bogastva, veliko industrijo in trgovino v rokah Angleži, katerim se je kralj jako udajal. Poleg tega pa vlada na Portugalskem tudi grozna korupcija in brezverstvo. Da bi se to revolucionarno gibanje zatrla, uporabila so se najsikrajnejša sredstva. Min. predsednik Franko bil je pravi diktator in je strune svojega oblastva preveč napel tako, da je moralo priti do odpora.

Vse kar pošteno čuti in misli, obsoja s studom ta zločin, ki je delo revolucionarcev. Morilci namreč, med katerimi so

se nahajali Španjci, Portugalci in Italijani, so bili podkupljeni od revolucionarcev.

Nekaj morilcev je policija koj ubila, ko je nastal med njo in med njimi boj.

Zdaj je infant (princ) Manuel proglašen za kralja, a namestu njega bo kraljica vdova Marija Analiya začasno vodila vladne posle.

Pogreb kralja in prestolonaslednika bode 10. t. m.

V poljedelskem odseku so se pretekli teden vršila važna posvetovanja o razbremenitvi kmečkih posestev od dolgov in o drugih kmečkih zahtevah. Dr. Franko pa se je malo prej iz teh stvari norčeval pri Rebku in očital naši stranki, da „farba“ ljudstvo. Ta advokat mora biti sedaj osramočen do kosti, ko je poljedelski odsek v državnem zboru s svojim delom tako hitro pokazal njegovo nevednost.

Dne 4. febr. je v poljedelskem odseku socialni demokrat Resel poročal o predlogu glede na draginjo živin ter predlagal, naj se odpre meja živini iz Srbije, Bolgarije, Rumunije in Rusije. Temu predlogu so se odločno uprli razni poslanci, med njimi tudi slovenska zastopnika Povše in Roškar. Prvi je s številkami dokazal, da se je v zadnjih treh letih pomnožilo število goveje živine, padle so zadnje mesece cene živine, toda meso obče ni prav nič ceneje. Iz tega se mora sklepati, da živinorejci niso krivi druginje, ampak prekupci. Poslanec Roškar pa je dokazal s podatki, da dandanes tudi živinorejec dela brez plačila, ker izkupilo za živino ne pokrije vseh stroškov, truda in skrbi.

To vprašanje bode zopet napravilo mnogo hrupa. Vlada bode namreč sklenila trgovsko pogodbo s Srbijo. In po tej pogodbi bodo smeli Srbi proti gotovim pogojem uvažati meso v našo državo. Večina pa se upira tej koncesiji. Vlada se trudi že sedaj, da dobi večino za pogodbo.

Luka za Bosno iz Hercegovino — Iz Sarajeva poročajo, da se bosanska vlada resno bavi z načrtom, da spremeni luko v Kleku, ki spada pod Hercegovino, v trgovsko luko za Bosno in Hercegovino. Ta nova luka bi bila izvozna iz obeh pokrajin zelo ugodna, izlasti za izvoz lesa. Luka leži med ustjem Narente in Stonom in je 7 km dolga in 1 km široka. Luko bi bilo lahko zvezati z železnico Mostar-Gruž-Zelenika, kajti postaja Čistanica je oddaljena od Kleka samo šest kilometrov. Razvoj te luke bi imel tudi veliko vojaško važnost, kajti nje položaj, ki je dobro zavarovan, nudi defenzivnemu brodogstvu dobro operacijsko bazo. Važnost luke bo tem večja, ko bo ista po železnici zvezana z notranjo deželo.

Nadvojvodinja Henrieta, hči nadvojvode Friderika, se je zaročila s princem Golfridom Hohenlohe, bratom našega cesarskega namestnika. Nevesta je rojena 10. jan. 1883.

Delavsko ministerstvo. — V proračunskem odseku je baron Beck dal pojasnila glede na delavsko ministerstvo, ker so nastala neka nesporazumjenja. Beck je dejal, da vlada temu ministerstvu ne bo izročila delokroga izključno naredbenim potom, ampak da se bo poslanski zbornici ob pravem času poročalo in se ji bo dale prilika zavzeti stališče. Delavsko ministerstvo se v 10 dneh ustanovi. Zazdaj bo vodilo posle brez kake vrhovne jurisdikcije. Nemško nacionalni poslanci so nevoljni na Becka, ker je to ministersvo baje protipostavno kreiral.

Italijanske utrdbe ob avstrijski meji. Poročevalec o proračunu italijanskega vojnega ministerstva, poslanec Pais, je izjavil nasproti časnikarjem, da hoče predlagati povišanje vojnega italijanskega proračuna za 40 milijonov lir. Za utrdbe ob vzhodni (avstrijski) meji obstoji načrt. Utrdbe bodo stale 600 milijonov lir. Podrobnosti so še tajne. Pais pravi, da je zgradila Avstrija zadnji čas ob italijanski meji močne utrdbe.

Dveletna vojaška služba. Vojno ministerstvo je dovršilo pripravljavna dela o dveletni vojaški službeni dobi. Sporazumeti se morajo še z Ogrsko. Obširno poročilo naglašja, da mora ostati armada krepka in da je zato potrebno, da se poviša število vojaških novincev. Ustanoviti se pa mora tudi zbor podčastnikov po poklicu. Pri izvežbanju vojakov bodo morali paziti na praktično izvežbanje. Vojaki drugega letnika bodo morali biti spomladl že tako izurjeni, kakor so zdaj vojaki, ki služijo tretjo leto. —

Male politične vesti.

30. jan. Danes je bil spominski dan smrti cesarjeviča Rudolfa. Cesar letos prvič na ta dan ni šel molit na njegovo rakev v kapucinsko cerkev, ker je bilo slabo vreme. — Budimpeštanski zdravniki so sklenili stopiti v stavko. — Kuropatkin ne pride pred vojno sodišče.

31. jan. Danes je zboroval proračunski odsek delegacij. Socialist Pittoni je govoril za mir z Italijo. — Ogrski odsek je že sprejel proračun. — V Varšavi je bil umorjen ravnatelj železne tovarne Handtke. —

1. febr. Češki radikali kandidirajo v deželni zbor neko učiteljico. — Na Portugalskem so republikanci hoteli vprizoriti v predzadnji noči upor. A policija ga je preprečila.

2. febr. Danes so umorili v Lizboni portugalskega kralja. —

4. febr. Avstrijska delegacija je izrekla svoje ogorčenje nad umorom portugalskega kralja in prestolonaslednika. Španska je zasedla portugalsko mejo, da vdre v deželo, če se začne revolucija. — V Lizboni so ustrelili 8 revolucionarcev.

5. febr. V Peterburgu so obsodili na smrt generale Steslja, Focka in Reissa. — Nove volitve na Portugalskem bodo 5 aprila. — Srbski prestolonaslednik je ranjen. Kako se je to zgodilo, se ne ve.

S. K. S. Z.

Dr. Srebrnič je v torek imel krasno predavanje o novem Rimu. Poslušalcev je bilo nad 100. Bil je izreden užitek, ki so ga še povečale lepe slike.

Potovanje po sv. deželi bo prihodnji torek. Skioptičnih slik bo nad 60.

Zbor zaupnikov S. L. S.

Danes dopoldne se je zbralo nad 300 zaupnikov S. L. S. iz goriške okolice in Tolminskega, da konečno sklepajo o kandidatih za deželni zbor.

Zbor je otvoril in pozdravil načelnik S. L. S. dr. Gregorčič. Nato je govoril o političnem položaju dr. Pavletič, ki je izborno označil liberalne agrarce.

O kandidaturah je poročal dr. Gregorčič. Soglasno in z navdušenjem je zbor sprejel predloge izvrševalnega, po katerih naj kandidirajo

v splošni skupini gg. dr. Anton Brečelj, zdravnik v Gorici; dr. Franc Pavletič, odvetnik v Gorici; Jožef Fon, državni poslanec v Gorici;

v kmečkih občinah goriške okolice gg. Ivan Berbuč, dež. odbornik v Gorici; Anton Klančič, župan v Podgori; Miha Zega, posestnik v Kanalu;

v kmečkih občinah tolminskih gg. dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici; Anton Kosmač, župan v Cerknem. Nadalje je zbor sklenil sledeče:

Shod zaupnikov S. L. S. pooblašča strankino vodstvo, da ukrene, kar spozna za potrebno, v ostalih volivnih okrajih in v volivnih skupinah.

Zbor zaupnikov je z navdušenjem sprejel sledeče:

Shod zaupnikov S. L. S. izreka bivšemu mnogoletnemu deželnemu poslancu gospodu Blaziju Grči za njegovo neumorno, vsestransko in plodovito delovanje v deželnem zboru in zunaj njega svoje priznanje in iskren zahvalo ter obžaluje, da vsled okoliščin, katerim ni dal gospod župnik povoda, ga ne more zopet kandidirati za to častno mesto.

Nato je dr. Dermastia govoril o agitaciji. Zborovalci so ogorčeno protestirali proti žaljenju kmečkega ljudstva po dr. Frankotu, ki ga je imenoval nerazsodno maso. Navdušeni so se razšli zaupniki.

V torek zvečer

vsil k predavanju

S. K. S. Z.

v stekleni salon restavracije

„Central“.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Člani prosti! Nečlani

plačajo 20 vin.

menu za poljedelstvo. Številni udeleženci ro predavanju zvesto sledili ter nameravajo osnovati „Hranilnico in posoilnico“.

a Slavnemu c. kr. poštnem ravnateljstvu v Trstu. — Neredi pri dostavljanju našega lista se vedno bolj množijo. Sedem naših naročnikov v Rihembergu se je pritožilo, da več števil listu ni dobilo. Človeku se čudno zdi, da se ravno sedaj tako množijo nerednosti pri dostavljanju. Pa kaj če ne bi bile kaj predstoječe volitve vzrok? Slavno c. kr. poštno ravnateljstvo pa opozarjamo, da napravi v tem pogledu red.

a Še s shoda pri Rebku. Prijatelj nam piše: „Ko je dne 26. januarja končal shod liberalcev v kmečkih kamižolah, z rdečo socialno demokratsko zastavo (Vrčon je mokrač), je prišel g. Gabršček s svojim spremstvom iz vrta na dvorišče. Bili so: učitelj Mermolja, dobavski „Petrinc“ in nekaj meni neznanih članov liberalnega generalnega štaba. Gabršček je dejal: „Tudi, če se agrarci združijo z nami, ne bodo zmagali“. Neki mladenič pa odgovori: „Gospod Gabršček, klerikalci bodo zmagali na vsej črti“. Nekaterih opazk učitelja Mermolja na to nisem razumel. Nato pristopi „Petrinc“ in reče: Gosp. Gabršček, kaj se vam blede? Ne bodo zmagali farji, ne!“ Gabršček: „Bodo, bodo prijatelj moj! Saj jih dobro poznam! Pred shodom so se liberalni učitelji preplašeno popraševali med seboj: Kje je vendar ljudstvo? Tolažili so se, da ljudstvo za shod ni vedelo.“

a Iz Brji. Shod za shodom nam prireja naš liberalni štab. V preteklem mesecu smo imeli kar 7 shodov v zavodi brejske cerkve. Naše liberalce zelo skrbi, kdaj bo sedel na cerkev na Brjah. Pri zadnjem shodu so zbrali dva junaka. Da gresta v Trst k namestniku razvozlato zadevo. Eden, zdi se mi, je bilo celo gospod doktor Žejen. Napravila nista nič; pozabila sta številko od vhoda pri namestništvu. Vendar sta storila nekaj dobrega, ko sta bila v Trstu. Kupila sta kar dve „kišti“ rdeče čebule, ki ji bo naš liberalni cerkveni sklad rabil na shodih. No, pa kaj, če tudi nimamo cerkve, se vseeno pri nas gode čudeži. Saj vam je znano, da se je naš liberalni general kar mahoma spreobrnil. Tista čudežna božja pot pelje od Vel. Žabelj pa do Brji. V Vel. Žabljah je bil še zaprisežen liberalce, na shodu pri Rebku pa že čisti nedolžen agrarec. Zadnjič je nekdo vprašal, katera sila je ločila tega človeka od liberalcev, ali farška ali peklenška? Jaz pa menim, da moč našega policaja.

Naš general je videl pri Rebku spreobrnjene ocvrte (hočem reči) ognjene jezike; posebno ga je presunil naš policaj, ki je tako kričal, da so še danes vse kokoši pod Cavnom preplašene. Le tu še prosim našega gospoda policaja, ki je prišel počastiti vrtojbenkega prijatelja Mermolja, naj ostane lepo doma drugič, ter naj peče krompir, če mu ga je kaj ostalo. To bo bolj pametna.

a Iz Šmarij. — Dopisnik, novinec iz Šmarij, ki se je pokazal jako spretnega v dopisovanju „P. L.“ od 30. jun. t. l. je poročal, da je neki človek o katerem nam je povedalo uredništvo, da je bil dr. Levpušček predaval nekaj kar je pa bilo zelo klaverno in neprilicno. Mož si ni upal preklinjati S. L. S. pa tudi ni mogel blagoslovljati liberalno napredno stranko, ki v nečemer ne napreduje, razun v surovosti in nazadnjaštvu.

Za agrarno liberalno pa tudi menda ni zavzet ker vendar menda le spoznava da je šoh novorejeno dete liberalnega kalibra liberalnih učiteljev, ki ne obeta zdravega in dolgega življenja.

Ker je pa vsa govoranca dr. Levpuščka napravila zelo slab utis; se je pa hitro potrudil zaupnik liberalno napredne stranke g. Stubelj, da je pisal g. učitelju v Dol. Branico, da naj privleče kolikor mogoče veliko volilcev v Šmarje na dan volitve. Ali je pa pomislil, li sme učitelj svojo dolžnost zapostaviti, opustiti šolo in volilce gnati isti dan v Šmarje? G. učitelj bo menda vedel, kaj je njegova stvar in dolžnost. Svetujemo mu pa, da se ne da komandirati in za pogonice liberalnega krčmarja uporabljati če hoče ohraniti ugled in spoštovanje. Mož ki je postavljen drugim za učenika naj ostane popolno svoj in se ne da uporabljati drugim za orodje. Po svojim prepričanju, katero mora biti umerjeno v splošni blagor verski in gmojni mora delovati kdor je postavljen da druge uči, ne pa da se bo pustil od koga nepoklicanega komandirati.

Priporočamo pa tudi Dol. Branice in vsem občinarjem Šmarijskim, da se ne dajo begati od zdražberjev in liberalnih zasleplencev ampak po svojem prepričanju volijo na dan volitve poslance ktere jim bo priporočila Kmečka zveza in Slovenska Ljudska Stranka, ki ima res srce za kmečko ljudstvo in mu želi in se prizadeva mu pomagati; kar je tudi že v resnici dokazala, in bo še bolj če bodo poslanci edini in neha med nami bratomorni prepir.

a Požar v Rihembergu. V nedeljo je začelo goreti med večernicami hiša Obrusova (Ščukovt) pri Bizjakih. Ogenj je povzročil otrok z žveplenkami. Torej stara pesem. Stariši pozor! Škoda je precejšnja, ki je tembolj občutljiva, ker pogorelec ni bil zavarovan. Tako se nam vsaj poroča.

Iz kanalskega okraja.

Volivci kmečke skupine, dne 4. marca, zapišite na glasovnice sledeče kandidate, ki so kandidatje S. L. S. in »Kmečkih zvez«:

Ivan Berbuč, dež. odbornik v Gorici;

Anton Klančič, župan v Podgori;

Miha Zega posestnik v Kanalu.

Na delo, v boj, da zmaga naša ljudska stvar!

ki Iz Kala. Brali smo večkrat v „Pr. L.“ o liberalnih učiteljih in njih obnašanju; a takega kot ga imamo mi v Kalu, se ne dobi hitro. Tu imamo lepega Dragotina s priimkom Filipič, kateri večkrat pokaže, kako so mora ljudstvo izobraževati. Posebno je to lepo pokazal na sv. tri kralje. Po noči okrog 10. ure je prišel v krčmo, ki jo „on“ imenuje klerikalno. Pripeljal je s seboj nekaj ljudi, da vržejo klerikalce ven. Zamaknil se je in misleč, da tolče po glavah teh klerikalcev, zadel je le ob navaden kozarec, ki mu je zdrobljen „puščal“ prevroč kri na roki, in pustil zevajočo rano kot spomin zmage nad klerikalci. Tisto soboto potem je zginil od nas, menda je šel zdraviti roko in pustil šolo. Ali ni to eden izmed pravih učiteljev?

Pri čas tudi razsujša škrlatina, a od nikoder ni nikogar, dasi se je naznailo oblastem. V vsaki hiši imamo bolne otroke in tudi umrlo jih je en par. Seve daleč smo, grdo je pri nas; županstvo si sicer veliko prizadeva, trka in prosi, a tam doli vse spi. Ali smo res pozabjeni od vseh?! Ali bomo morali res še bolj upiti, da nas bodo enkrat slišali.

Iz tolminskega okraja.

Volivci kmečke skupine, ki voli 4. marca, naša kandidata sta:

Dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici.

Anton Kosmač, župan v Cerknem.

Vsi na delo za naša dva kandidata!

Iz cerkljanskega okraja.

Volivci kmečke skupine, ki voli 4. marca, naša kandidata sta:

Dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici.

Anton Kosmač, župan v Cerknem.

Vsi na delo za naša dva kandidata!

c Cerkno. — Dne 2. febr. je priredilo takajšnje izobraževalno društvo veselico, pri kateri se je igrala igra „Čevčar“. Vsi igralci, sami mladi fantje, so svoje vloge dobro izvršili. Še celo presenetili so nas s svojim prvim nastopom na odru. Čast jim! Mladeniči, naj vas ne ustraši nobena sila, ko na delo kliče Vas mati domovina. Mej posameznimi dejanji nas je kratkočasil na novo oživljeni tamburaški zbor pod vodstvom g. G. Bevka. Pokazali so vrli tamburaši svojo spretnost in čut za umetnost, kakor znajo Cerkljani, že stari „muzikantari“. Le pogumno naprej! V kratkem

se nam nudi zopet vesela zabava. Dne 23. t. m. se bo namreč igrala igra „Ubežnik“. Pridite od blizu in daleč pagledati kaj znamo!

Iz kobariškega okraja.

Volivci kmečke skupine, ki voli 4. marca, naša kandidata sta:

Dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici.

Anton Kosmač, župan v Cerknem.

Vsi na delo za naša dva kandidata!

Iz bovškega okraja.

Volivci kmečke skupine, ki voli 4. marca, naša kandidata sta:

Dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici.

Anton Kosmač, župan v Cerknem.

Vsi na delo za naša dva kandidata!

Iz komenskega okraja.

km Liberalna kandidata na Krasu. — Jožef Štrekelj, nadučitelj v Komnu bo kandidiral v kmečki skupini kot zastopnik Komencev.

Sežanski okraj bo baje imel čast, da ga bo zastopal znani Mahorčič iz Sežane.

km Shod sodalitatis S. S. Cordis Jezu za dekanijo Komenako bude v Šmarjah dne 13. febr. t. l. točno ob 10. zjutraj.

km Iz Gabrovice. V noči od 22. do 23. jan. so neznanu tatovi pokradli pri g. Jožefu Lčinu zimsko suknjo in nekaj druge obleke. Ker so bili tudi lačni, so vzeli tudi 2 hleba kruha in izpili 1 skledo mlieka. Odnesli so vsega skupaj v vrednosti 40 K. Svojo srečo so poskusili še pri dveh sosedih, a jim sreča ni bila mila. — Vreme je pri nas za delo v vinogradih jako primerno in lepo. — Dne 23. t. m. je našel neki kmet pri kopanju vinograda globoko v zemlji človeško okostje.

km Iz Pliskovice. — Našemu g. nadučitelju strašno smrdijo katoliški listi. Dasi vemo mi to že davno, vendar ne bili pričakovali, da bo dal duška tej svoji jezi na tako smešen način. Neka učenka je prinesla v šolo svoja ročna dela zavita slučajno v list „Slovenec“. Ko g. učitelj to zapazi, vzame ji dotični list, nekaj čita, potem ukaže hčerki, naj ga vrže v peč z opazko: „Take reči se ne nosijo v šolo“. Verjamejo, g. učitelj da vam kot strastnemu agitatorju za „Primorca“, „Sočo“ ni všeč, da se katoliški listi čitajo med nami. Ako je vam dovoljeno vsiljevati „Primorca“ za eno krono, in potiskati v žep „Sočo“ delavcem pri delu, mislim, da je tudi nam dovoljeno čitati kak dober list, kateri nam resnico pove, če tudi vam liberalnim agrarcem ni povolji. Kot učitelj katoliških otrok bi morali vendar nekoliko brzdati svoje liberalno srce. — Sprevideti bi morali kam ste prišli s svojo taktiko. Saj je v naši občini velika večina dobrih katoliško mislečih ljudi. In le mala poščica jih je z Vsmi. In nekaj med temi celo takih, na katere ne morete biti ponnosi. Kdo nadzoruje otroke v cerkvi? Kaj mora si misliti mladina od Vas? Mi hočemo katoliških učiteljev. Se oglasimo še. O č e t j e.

Iz sežanskega okraja

s Nesreča na južni železnici. — Zadnji večerni brzovlak iz Trsta proti Ljubljani je v sredo 29. t. m. zadel pri zatvornicah na poti iz Sp. Ležeč proti Divači ob zadnji del voza, kateri je vozil moko iz mlina. Voz je razbit, moka raztresena. Eden od vpreženih volov je nekoliko ranjen, kakor tudi voznik, drugi vol je popolnoma nepoškodovan.

s Iz Povirja. Prihodnjo soboto, t. j. dne 8. februarja se bo pričel pri nas sv. misijon, ki bo trajal en teden. Vodili ga bodo č. č. gg. lazaristi iz Ljubljane. — Pretečeno leto je bilo pri nas rojenih

41 otrok, umrlo pa je 24 oseb. Porok smo imeli 8. Med umrlimi je bil tudi neki tujec, katerega so dne 27. decembra našli mrtvega v neki ogradi blizu vasi Ž zje. Njegovo ime je dosedaj še neznan, pravijo pa, da je bil iz Št. Mihela na Krasu.

s Postaja „Jabka“. Ne davno temu se je peljal neki Nемеc po južni železnici iz Trsta proti Ljubljani. Med potjo je vestno gledal v vozni red in si zapisaval vse postaje. Ko se pripelje do Zgornjih Ležeč, je preslišal, kedaj je spovednik zaklical ime postaje, pač pa je slišal od znanj vpitje: „Jabka, jabka“. Nekdo je namreč na ves glas ponujal jabolka. Vpraša svojega sopotnika, kako se imenuje ta postaja. Sopotnik je hitro uganil, da Nемеc najbrže misli, da se postaja kliče „Jabka“, zato mu odgovori: „Jabka“. In vestni Nемеc si je skrbno zapisal to ime rekši: „Te postaje pa ni v voznem redu“. Tako je postala južna železnica za eno postajo bogatejša.

Iz Iržiškega okraja.

ti Tolovajstvo. — (Poskušen umor na cesti med Št. Ivanom in Jamljami) se ni posrečil. — Znano je, da se je vračal mlinar na Prelaznem prejšnji teden proti večeru domov. Na potu proti domu se je ustavil tudi pri trgovcu in krčmarju Plesu v Devinu, kjer je dobil 200 K. Ko hoče sesti na voz, poprosi ga neznanec, da bi se smel z njim peljati do Jamelj, ker ie namenjen v Breštovico. — Mlinar mu zadovoljno dovolji in brza konjiča sta hitela proti Jamljam. Ali ko prideta do vijadukta južne železnice, vstrelji neznanec na mlinarja Petra Furlana, toda k sreči — strel ni smrtno nevaren, ker je bil mlinar dobro zavrit in oblečen. — Ob enem se je prikazala na ovinku luč in neznanec Au-

(Dalje na sedmi strani.)

Somišljeniki!
Pazite na agrarno-liberalne spletke!
Od moža do moža agitirajte za kandidate
Slovenske Ljudske Stranke in Kmečkih
ZVEZ.

guštin Semolič iz Brestovice pobegne v temno noč. — Mlinarja so težko ranjenega peljali hitro k zdravniku v Tržič, in odtod v bolnišnico, kjer so mu vzeli kroglico iz hrta. Sedaj je vže ozdravil in v nedeljo je vže — plesal v Jamljah. Avguštna Semuliča so prijeli v Vidmu. Sumijo, da je on provzročil znane umore kočijažev v Trstu in na Opčinah. To mu hoče vsaj „Piccolo“ prišiti iz sovraštva do Slovencev. Koliko je resnice na tem, pokaže obravnava. Ptička imajo vže v Trstu — kjer čaka zaslužene kazni.

ti Tržič. — (Shod). — Tu je privedil naš državni poslanec dr. Bugatto shod v magistratni dvorani. Bilo je samih zaupnikov čez 300 mož. Položil je račun o svojem delovanju v parlamentu, ter so vzeli navzoči s splošnim odobravanjem na znanje. Ob enem je povabil navzoče naj mu povedo svoje želje in potrebe; on je vedno na razpolago, da priskoči na pomoč tpečemu ljudstvu. Potem so zastopniki občin naznanjali g. poslancu, česa je najbolj potreba v tej ali oni občini. Potem je povabil zastopnike slovenskih občin še posebej v župnišče, kjer se je z njimi pogovarjal v materinem jeziku. Tu so se mu zastopniki pritožili o raznih pomanjkljivosti v občinah, zlasti o potrebi vodnjakov, napajališč, o uravnavi cest itd. G. poslanec je vzel njih želje in pritožbe na znanje, ter obljubil, ves svoj upliv uporabiti za bedno ljudstvo.

ti Iz Devina. — (Poročilo in zahvala). — Iz poziva na rodoljubna srca v goriških časopisih je znano, da se je priredila „božičnica“ v korist otroškemu vrtcu in slov. šolski mladini v Devinu. Ker pa ne čuti pošiljatelj poziva dolžnosti, da bi se tudi zahvalil vrlim in obilnim dobrotnikom, dasi je odsek to sklenil, sprejmite vsaj od člana odseka kratko poročilo in zahvalo. — Pozivu in prošnji odsekov se je odzvalo lepo število dobrotnikov, ki so ali poslali ali osebno izročili svoje darove. Med raznimi dobrotniki posvetnjaki zavzema preč. duhovščina odlično mesto. Vsega denarja skupaj se je nabralo 367 K 10 v, porabilo se je pa 351 33 K. Obdarovani so bili vsi otroci. Razdelilo se je 82 oblek deških in dekliških, rute, pase, predpasnike, šolske potrebščine, razno pecivo, sadje, jabolka, naranče itd. tako, da so bili vsi otroci veseli in zadovoljni. Preostalih 15 77 K, ki so naloženi v poštni hranilnici, se je odločilo za nakup molitvenikov prvoobhajancem ali birmancem. — Bodi torej na tem mestu izrečena vrlim dobrotnikom v imenu obdarovane mladine srčna zahvala za toliko naklonjenost z iskreno željo: dobrotljivi Bog Vas obvaruj zdrave, da bi še doprinesli svoj obolj za gmotno in duševno rešitev devinske dece ob sinji Adrij. Bog Vam povrni, mili dobrotniki! Obdarovani otroci se Vas bodo spominjali v svojih molitvah, da jih tudi za naprej ne pozabite. Bog Vam plačaj!

ti Dobro mu je je zasohli. — „Primorskih listov“ prihaja lepo število v Devin. To pa nekemu, ki živi od same uapredne in svobodomiselnne modrosti, ni prav. Zato nahruli v krčmi nekega naročnika „Prim. lista“ in mu reče: „A, tudi vi imate „Prim. list“. Jaz da, in ponesen sem na to, mu odgovori. „Vam pa rečem: ne vtikajte se v moje stvari.

Ko mi boste Vi plačeval liste, bom čital takšne, kakoršne mi vkupite. Dokler jih pa sam plačujem, si jih izbiram po svojem okusu. Capito!“ Nahruljenec bled kot stena se obrne in obmolkne sramotno!

ti Število Mohorjanov se je letos znatno pomnožilo. To je dober znak, da se ljudstvo probuja in zahteva zdrave tečne duševne hrano.

ti Mrzia burja je začela briti in tuliti okoli hišnih voglov, da se bojimo pokazati se na prosto. No, pa ker bo sv. Polonija kmalu izgnala vse sredozimce, se tudi mi preveč ne tresemo pred njimi.

Drobfine.

d Novi zakon proti pijančevanju na Norveškem. Na Norveškem stopi kmalu v veljavo zakon proti alkoholizmu, ki obsega sledeče glavne določbe: Kogar najdejo pijanega na javnem kraju, se kaznuje z denarno globo. Ako se potem v istem letu opijani še dvakrat, doleti ga zapor. Pijanca more sodišče tudi prisiliti na delo pri državnih podjetjih od 18 mesecev do treh let. Z zaporom do treh let se kaznujejo taki pijanci, ki se vdajajo pijači tako, da s tem zanemarjajo skrb za svojo rodbino. Ako se dokaže, da je kdo komu prigovarjal k pijančevanju ali pa dajal pijanemu še nadalje piti, se kaznuje z zaporom. Ako se je zgodilo to v javnem lokalu, se mora kazni takoj nastopiti. Osebe izpod 18 let ne smejo vstopiti v gostilno ali v take lokale, kjer se prodajajo opojne pijače.

d Grozna rodbinska žaloigra. Pri Podiebradu se je sprl 60-letni ostar s svojo ljubimbo Ano Svobodo. Mihalek je pograbil gladilnik in toliko časa tolkel po Svobodovi, da jo je ubil. Nato je zaprl v sobo svojega 12-letnega sina in zažgal hišo. Sam se je podal pod streho in se obesil. Sosedje so rešili sinčka, Mihalek pa je bil že mrtev.

d Važen izum za železnice. Kapucin o. Ludvik Lozako iz Karbonare pri Bari v Italiji je izumil stroj, s katerim bo možno preprečiti, da ne trčita dva vlaka skupaj. Stroj je tako umetno sestavljen, da daje devet posebnih znamenj, ki bodo naznanjala pretečo nevarnost trčenja. Znamenja so ta le: 1. tir je prost; 2. opozarja strojevodjo, da je na krivem potu in da proti njemu vozi vlak; 3. naznanja obem strojevodjem ter obem postajam, da si vlaka vozita nasproti po istem tiru; 4. pove kateri vlak naj se vrne in kateri naj nadaljuje svojo vožnjo; 5. obvesti obe postaji, med katerimi bi se res pripetila vlaku kaka nezgoda; 6. izrazi katera postaja naj pošlje pomoč vlaku; 7. naznanja točno med postajama, kedaj je vlak odšel, kedaj prišel, koliko zamudil; 8. opozori strojevodjo, da je zgrešil tir; 9. obvesti potnike v vlaku, kedaj pride mimo kateri vlak in od katere strani.

O. Ludvik je izumil ta strojiz same ljubezni do bližnjega videč, da so samo v Združenih državah severne Amerike železniška trčenja zahtevala ogromne žrtve pretečeno leto. Tam je bilo 76.186 ranjenih ter 5.000 ubitih.

Želeti je, da bi se prekristni izum po vseh železnicah vpeljal.

d Gimnazijci umorili svojega profesorja. — Iz Kolomeje poročajo, da so tamkajšnji gimnazijci napadli radi slabe klasifikacije profesorja Pakarskega in ga pretepli do smrti. Dasi so profesorja takoj operirali, vendar je malo ur kasneje umrl na ranah. Mnogo gimnazijcev je bilo aretiranih.

Gospodarske vesti.

== Nekoliko o reji kuncev. — Reja kuncev ali domačih zajcev, ako se je pametno lotimo, bi posebno malim gospodarjem, marsikatero kronico prinesla. Kunce rediti, to ni sicer nič novega, a kunce s pridom rediti, pa vendar ne zna vsakdo. Pri nas redimo navadne ali male kunce, ali pa velike tuje lapine z dolgimi ušesi, ki jim ob glavi navzdol vise. Prvi so dosti manjši od drugih, pa so za razne bolezni tudi manj občutljivi. Kunce imamo navadno proste po živinskih hlevih. Ta prostost sicer zdravju živali ugaja, ker kunc se rad prosto giblje; a v nevarnosti so mladiči, da jih podavijo mačke, podgane in podlasice. Če hočemo kunce rediti, da bomo imeli od te reje kaj dobička, moramo to drugače pričeti. Pred vsem nam je potreben suh in topel hlev, v katerem napravimo več pregraj z lesenim ali pa opečnim podom, da ga kunce ne morejo prekopati. Vsaka samica dobi svoj predel, v katerim mora biti zabojček s pripravno luknjo na enem koncu, da si samica lahko v njem napravi gnezdo. Prav je, če ob steni naredi male gare, kamorse polaga krma, da jo žival ne pohodi in ne onesnaži. — Ea štirjaški meter prostora zadostuje za eno samico. Ker je zračnost hlevčkov jako potrebna, naj bi bila saj sprednja stena iz žice. — Samec mora imeti sam svojo pregrajo. Tudi za mladiče je treba pregraje iz žice, pa precej prostorne, da mlade živali lahko skačejo in se po volji gibljejo; kar jim pripomore jako k zdravju in nagji rasti. — Enake starosti mladiči naj pridejo v en predel. — Če hočemo od kuncev imeti kaj dobička, ne smemo jih rabiti za pleme, dokler ne dorastejo, tedaj ne pred enim enim letom starosti. Kdor hoče lepe kunce izrediti, naj ne dene samca k kunici, dokler niso mladi vsaj 3 tedne, ali še boljše, en mesec stari.

Ko mladi kunce že vse jedo (v starosti 5—6 tednov), jih je treba v zanje pripravljene prostorni hlevček dejati.

Primeri se, da je v gnezdu po 10 mladih. Neizkušen gospodar je tega navadno vesel; a izkušen bo pa dva ali tri najslabše mladiče precej odvezl ter jih pokončal, če nima slučajno v drugem gnezdu enako starih mladičev, pa ne v takem številu, da bi jim živeža primanjkovalo, če jim te slabotneže pridene. Malim odstavečkom, je treba polagati tečne hrane; otrobi nekoliko mokre, ali pa ovsu in zelenjavo, pa ne rosno, ali pa sparjeno. Mokra krma je kuncem sploh škodljiva, posebno pa mladim. Ako mladiči dobivajo mokro travo, deteljo, zelje itd. obolijo na jetrih, postanejo vampasti in poginejo. Tudi salata ni za kunce, posebno če je že ostarela in je

mlečna postala. Ropa, korenje in pesa kuncem dobro tekne. Dobro je tudi, če denemo med otrobi, katere jim vedno zmočene polagoma, tupatam nekoliko brinovih jagod in malo soli.

Tudi smemo kaki vršček pelina djati med krmo, pa ne preveč in ne prepogosto. Brinje in pelin sta kuncem zdravilo. Če obrežuješ sadno drevje, položi jim sveže veje, prav radi jih bodo ogledali.

Da kunce tudi čiste vode potrebujejo, se razume. Posodice s čisto vodo ne sme v nobenem hlevu manjkati. Tudi mleko te živali kaj rade pijejo.

V nekem kraju je imel gospodar malega posestva v hlevu pri kravi več kuncev, ki so se mu, ker podgane in mačke niso mogle priti v hlev, prav dobro redili in množili. Kar začne gospodinja tožiti, da krava premalo mleka daje; primeriloseje, daga nekaterikrat ni skoraj nič ni namolzla. — Ugibali so to in ono, kaj bi bilo krivo, da krava tako hitro odstavlja; pa pravega le niso mogli pogoditi. Nazadnje so zvrnili vso krivdo na neko staro ženico, ki je bila na glasn, da je čarovnica in slučajno ni bila med dobrimi prijatelji omenjene piše.

Nekega dne gre gospodar oborožen z gnojnimi vilami v hlev čakati čarovnice. Stopi v prazni hlevček, kamor so teleta zapirali in čaka, kaj bo. Ni trajalo dolgo in krava leže. Komaj je legla, prikače največji kunc k nji in jo začne sesati. — To je bila torej tista zlobna čarovnica, ki je pa morala še tisti dan svojo zlobo z življenjem plačati.

== Na kaj je gledati pri kupovanju trt? — Pri kupovanju trt je gledati pred vsem na to, da so trte lepe in močne in da so prave. To povdarjamo zaradi tega, ker se tu in tam dogaja, da se oddajajo tudi slabe trte in da se pošiljajo drugačne sorte, kskor se naroče. Pri cepljenkah je gledati, da so tudi dobro sprijete in zaraščene. Dobro zaraščene in lepe cepljenke so gotovo več vredne kakor slabo zaraščene ali kakor cepljenke mešanih vrst. Zato imajo pa tudi višjo ceno. Kakor pri vsakem semenu, tako je tudi pri cepljenkah na to gledati, da so lepe, prave in dobro zaraščene in naj je cena tudi nekoliko višja.

== Vinogradništvo na Kitajskem. — Vinogradništvo na Kitajskem nima posebno stare zgodovine. Šele pred desetimi leti je začel v Singapuru neki bogat Kitajec saditi vinsko trto. Nakupil je primerno zemljišče in nasadil vinograde. Pri tem delu mu je šel na roko avstrijski strokovnjak v vinogradništvu baron A. Babo, ki je skupaj z E. Machom napisal znamenito knjigo o vinarstvu in kletarstvu. Kitajec je napravil v Čfa velike podzemeljske kleti. Posamezni sodi v kleti držijo vsak po 150 hl vina. Vino ostane dve leti v sodih, predno pride do prodaje. Dasi novo, je vendar kitajsko vinogradništvo popolnoma moderno in racionalno urejeno.

Za izobrazbo.

Karakter, (arakterizirati), — beseda grškega izvora, ki prvotno pomenja neizbrisljiv znak. Sedaj razumemo pod besedo karakter — značaj, t. j. vse one lastnosti, ki delajo eno osebo, ali eno stvar posebno, da jo lahko ločimo od

Novoporočencem-novicem

priporoča „KROJAŠKA ZADRUGA“ V GORICI

svojo bogato zalogo: Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, namizni prti in serviete, brisalke, žepne rute, cvilh, žime in volne v dlaki za madrace, odeje, koce, šivane kuverte, perje za postelje, preproge in zavese itd.

Blago izvrstno. Cene prav nizke in stalne.

drug h. Če torej o kom, ali o kaki stvari povemo vse posebne lastnosti, s tem natančno označimo karakteriziramo dotično osebo ali stvar.

Komérz, — latinska beseda in pomenja prvotno-promet. Sedaj pa razumemo pod to besedo nekako veselico posebno pri študentih, kjer se govore resni in šaljni govori in pri tem zapoje ena ali druga pesem. S. K. S. Z. v Gorici je ob zaključku socialnega kurza priredila v glavni dvorani Centrala tak komérz, ki je mnogim čitateljem gotovo še v dobrem spominu.

Komisija, — latinska beseda in pomenja — naročilo ali pooblastilo. Razumemo pa tudi pod to besedo one može, ki imajo izvršiti kako naročilo. Komisija pride, da si ogleda na mestu kako stvar, da potem o njej poroča dalje ali sama razsoja. Kmet-gre v komisijo in misli pri tem na sodnijo itd.

Koncert (konzertirati), — beseda iz laščine in pomenja tekmovanje. Posebno se rabi ta beseda pri tekmovanju v glasbi, če kak umetnik kaže svojo glasbeno umetnost.

Rabi se pa tudi beseda v drugem pomenju. Govorimo o koncertu evropskih držav in mislimo pri tem na zbor zastopnikov teh držav, kjer skušajo ti zastopniki drug drugega prekaniti.

Konferenca, — latinska beseda, ki pomeni pogovor. Posebno na slabem glasu je ta beseda pri dijakih, ker njihovi profesorji pri konferencah presojajo napredek dijakov in jih često tudi obsodijo. Govorimo pa tudi o konferencah državnikov, kjer ti rešujejo važna vprašanja zadevajoča medsebojno razmerje držav.

Za smeh in kratek čas.

(Veselični odsek). — V neki vasi je liberalen učitelj ustanovil liberalno bralno društvo. Pridobil je zato nekaj moč in mladeničev. Da bi jih bolj privezal na društvo, je skoraj vsem razdelil razne časti s tem, da jih je dal takoj voliti v razne odseke. To jih je mazalo!

Neki mladenič, ki je bil voljen v veselični odsek, se je po občnem zboru imenitno postavil in rekel: „Nam v veseličnem odseku bo dalo največ opravka. Najtežje delo so naložili nam“.

A drugi ga zavrže in mu reče: „Šema, kaj boš čerčal in se zdel, — pač ja znaš naročiti gošee...!“

(Hml!) — On: „Kaj pa, Johanca, če bi ti postala moja žena?“

„Ona: „Kakor je božja volja!“

(Dvojke in devojke). — Mati: „Kako pač to, da naš sin zdaj v šoli dobiva dvojke?“

Oče: „Zato, ker mu grejo po glavi devojke.“

(Se zaveda). — On: „Gospica Vera je pa res naš vse krasna!“

Ona: „Naš hišni zdravnik mi je zadnjikrat dejal, da sta si z Vero popolnoma podobni“.

Loterijske številke.

1. februarja.

Trst 16 19 76 68 67
Linc 40 64 2 12 9

Štev. 334

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil IV. četrtleta, t. j. mesecev oktobra, novembra in decembra 1906,

začne v

ponedeljek, 9. marča 1908,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrtke in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

V Gorici, 31. januarja 1908.

Uprava »Primorskega Lista«

v Semeniški ulici št. 16 prodaja

„Narodni kolek“

za »Šolski Dom«.

Peter Cotič,

ševljarski mojster, Gorica,

Gospiska ulica 1

Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljkega olja iz najugodnejih krajev.

Gorica, via Teatro 20, via Seminarlo 10

Olje za luč 40 kr. lit. Olje corfú 60 kr. lit.

„ oljino 52 „ „ „ bari 60 „ „

„ fineje 56 „ „ „ luoca 70 „ „

„ bolje 56 „ „ „ nizza 80 „ „

„ dalmat. 56 „ „ „ najfin. l. gl. „

„ istrsko 56 „ „ „ „

Priporočam oč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom. Edina zaloga oljkega olja v Gorici

Pozor!

Edino naš rojak v Gorici, optikar

I. Primožič,

na Kornju št. 13, (konec Gosp. ulice)

ima veliko zalogo optičnih izdelkov, kakor: Raznovrstna očala, zlata in iz nikla, stekla iz kristala, v vseh številkah. V zalogi ima razne toplovere, daljnoglede, barometre, mikroskope, vage za vino, za žganje, za špирite, livele za zidarje, mizarje po najnižji ceni,

Izvršuje vsakovrstne poprave in iste dostavlja na dom.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gospiska ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na čezli svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valentič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majoičevega mlina iz Kranja in iz Jochmaenn-oveg v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Odlikovana pekarija

in sladličarna

K. Draščik

v Gorici na Kornju

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Odlikovana
mizarska
delavnica s stroje-
vim obratom —
GORICA
— Tržaška ulica 18 —

ANT. ČERNIGOJ

izdeluje:

Za stavbe:	Za sobe:	Za cerkve:
Vrata	Omare	Altarje
okna	postelje	klopi
podove	mize	priznice
stornice	umivalnike	pulti
pregraje	ponočne	klečalnike
i. t. d.	omarice	i. t. d.
	stolice	
	i. t. d.	

ZALOGA:
vsakovrstnih strgarskih izdelkov kakor: nog stebričev, važev itd. — Vsakovrstnih rezbarskih izdelkov, kakor: cimrjev, podporic i. d.

Stroji na električno gonilno silo.

Rafael Vuga

trgovec z jestvinami, moko, žitom in cementom

na drobno in debelo
v Gorici na Kornju 6

priporoča preč. duhovnikom, preč. vodstvu samostanov, in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, Kavo, riž, sladkor, olje, petrolej, ječmen, sveče testenine, pšenično, sirsko, ajdovo in rženo moko, otrobi, oves, sir, pšenico in ajdo, sol belo in rdečo, fižol, grah, krompir itd. po konkurenčnih cenah.

Kupuje poljske pridelke kakor: Krompir, pšenico, rež, ajdo, fižol itd.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice

s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

(Varstvena znamka)

želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Hiša na prodaj

v Mirnu št. 262 na primernem kraju, prof. solncu; hiša obstoji: 1 kuhinja, 2 sobi, 1 žitnica v podstrešju, 3 svinjski hl-vi, 1 mali senik, dvorišče, vodnjak in vrt. Hiša je nova 6 let odkar je zidana. Kdor jo želi ogledati naj se obrne do *Josipa Bramat* v Mirnu št. 269 ob nedeljah in praznikih od 12. do 2. ure popoldan blizu pokopališča.

Anton Ivanov Pečenko

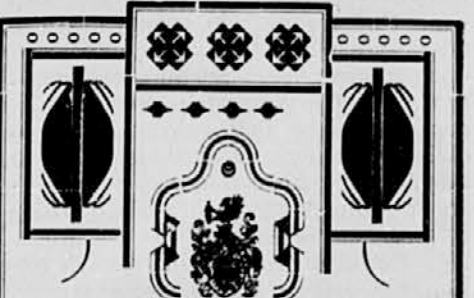
Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Mešćanske« pivovarne, in domačega

steklenicah, kojega pristnost se jamc. Zaloga ledu katerega se oddaja le 1 a debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 66 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba početa in točna. M M M M M

„NARODNA TISKARNA“

::: v Gorici, ulica Vetturini št. 9 :::

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TISKA:

* „Gorico“ oo	oo „Pr. list“
* Vabila oooo	oooo Cenike
* Brošure ooo	ooo Račune
* Diplome oo	oo Vizitnice
* Pobotnice o	o Rač. sklepe
* Sprejemnice	Jedilne liste
* Plakate ooo	ooo Etikete
* itd. itd.	itd. itd.

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!